

gezond leven

52
test
Water

56
test
**Antimuggen-
middelen**

60
Wel en wee

62
Haarverwijdering

65
smaaktest
Ananas uit blik

68
**25 vragen
nieuw zorgstelsel**

gezond leven > *water*

foto: Irene Kievit

test

Kraan wint van fles

Ruim 150 keer goedkoper, 30 keer milieuvriendelijker, vaak net zo lekker: in deze test wint kraanwater het dik van flessenwater.

Stel, u koopt een onverpakt product dat bij u thuis wordt afgeleverd. Zou u voor een verpakt product dat kwalitatief hetzelfde is in de winkel 150 keer zo veel betalen? Duizenden consumenten doen dat wel – dagelijks. Ze kopen 'plat' water in flessen in de supermarkt. Zonde van het geld, want het Nederlandse kraanwater is kwalitatief net zo goed als het flessenwater in de supermarkt, tegen een fractie van de prijs. En het belast het milieu veel minder. In de Consumentengids van november 2000 schreven we het al: het gaat goed met het Nederlandse kraanwater.

Een kleine vijf jaar later is dat niet anders. Dat komt vooral door de strenge normen in het Waterleidingbesluit, waaraan al het Nederlandse leidingwater moet voldoen. En het water in deze test voldoet daaraan – ruimschoots. Ook het water uit Diemen, Beverwijk, Waddinxveen en Doetinchem, dat wat meer verontreinigingen bevat dan het andere leidingwater in deze test, en daardoor op een of meer onderdelen 'slechts' *redelijk* scoort. Zie voor meer uitleg over de verontreinigingen het kader 'Onzichtbare extra's' en de tabel verderop.

Zoals u ook kunt lezen in het kader 'Er is water en water' zijn de normen voor leidingwater een stuk strakker dan bij bron- en mineraalwater. Daardoor tapt u voor ongeveer €1,40 per kubieke meter (0,14 cent per liter) water uit de kraan dat zich in kwaliteit zonder meer kan meten met 'plat' (niet-bruisend) water dat in de supermarkt minstens 150 keer zo veel kost.

De smaak van water

Welke dief van zijn eigen portemonnee koopt dan toch water in de supermarkt? Misschien vinden sommige consumenten hun kraanwater niet lekker genoeg als tafelwater of voor de thee. Flessenwater kan dan een alternatief zijn. Of gefilterd water. Een waterfilter kan de smaak beïnvloeden en andere effecten hebben. Maar de huidige filtersystemen hebben we niet getest, waardoor we daar

geen uitspraken over kunnen doen. We lieten alle waters (fles en kraan) proeven door een smaakpanel. Dat zocht vooral naar de zuiverheid en zilte smaak van het water, en afwijkingen in de geur en smaak. In zout- en zuiverheid vond het panel weinig verschillen. De smaak van het geteste flessenwater wordt wat zouter en afwijker gevonden dan het leidingwater. Sommige mensen gebruiken het liefst flessenwater om zuigelingenvoeding mee aan te maken. Zolang uw huis geen loden leidingen heeft, is dat niet nodig: het geteste kraanwater is veilig te gebruiken voor zuigelingen. En er zijn meer redenen om geen flessenwater te gebruiken.

Water en milieu

Ook vanuit milieuoogpunt is leidingwater de aantrekkelijkste drinkoptie. Enkele feiten voor wie water op een **maatschappelijk verantwoorde** manier wil gebruiken. Het zuiveren, transporteren en – in het geval van flessenwater – produceren en afdanken van verpakkingen kost energie. Dat betekent uitstoot van kooldioxide (CO₂), en dus belasting van het milieu. Door de CO₂-uitstoot in kaart te brengen, kunnen we goed de milieubelasting van producten met elkaar vergelijken. In de grafiek op de volgende pagina hebben we op die manier de milieubelasting van kraanwater en van water in verschillende verpakkingen weergegeven. Bij het leidingwater is ook de productie van de leidingen en dergelijke meegerekend. Wat blijkt: leidingwater is al ongeveer 30 keer minder milieubelastend dan het milieuvriendelijkst verpakte water. Het verschil met water in een glazen fles is helemaal gigantisch: het glaswater belast het milieu 1300 keer zo veel!

- Vragen over dit artikel?
Bel de Gidslijn: (070) 445 40 00

ER IS WATER EN WATER

Flessenwater is er onder diverse namen: bronwater, (natuurlijk) mineraalwater, tafelwater, sodawater, noem maar op.

Wat betekenen die termen?

Water dat u in flessen of pakken koopt, valt onder het Warenwetbesluit verpakte waters. Volgens dat besluit is **bronwater** water dat zonder bewerking (letterlijk 'in zijn natuurlijke staat') geschikt is voor menselijke consumptie.

De definitie voor **natuurlijk mineraalwater** is complexer. Het moet 'bacteriologisch gezond' oppervlakte- of grondwater zijn, dat afkomstig is van een of meer wettelijk erkende kunstmatige of natuurlijke waterbronnen. Het moet 'een natuurlijke samenstelling' hebben die 'gekenmerkt wordt door het gehalte aan mineralen en sporenelementen'. Bovendien moet het een 'natuurlijke zuiverheid' hebben en aan de bron gebotteld worden. Die typische kenmerken van mineraalwater moeten volgens de wet zijn aangetoond door uitgebreid onderzoek.

Al het andere water dat voorverpakt wordt verkocht, moet voldoen aan het Waterleidingbesluit – dus aan dezelfde eisen als drinkwater uit de kraan.

Het Waterleidingbesluit stelt strengere eisen aan de ingrediënten van drinkwater dan de Warenwet aan die van bron- en mineraalwater. Wij toetsten de flessenwaters in deze test aan de normen in het Waterleidingbesluit. In principe hoeven ze dus niet aan (al) die normen te voldoen. Desondanks slagen alle flessenwaters ruimschoots voor deze strengere test.

DE TEST: WAT EN HOE

We testten leidingwater en niet-koolzuurhoudend verpakt water uit de supermarkt. We analyseerden het kraan- en verpakte water aan de hand van de voorschriften in het Waterleidingbesluit en maten de mineralensamenstelling en verontreinigingen zoals vluchtige organische verbindingen, nitraat, (zware) metalen en arseen. Een panel van 26 personen beoordeelde de waters op smaak. En we onderzochten de milieubelasting.

gezond leven > water

illustratie: Michel Louis

MILIEUBELASTING LEIDING- EN VERPAKT WATER

In gram CO₂ per liter

CONCLUSIE

Er is nauwelijks een reden om verpakt water uit de supermarkt te verkiezen boven drinkwater uit de kraan. Qua kwaliteit en

smaak is kraanwater vergelijkbaar met flessenwater, qua prijs en milieuaspecten is leidingwater zelfs vele malen aantrekkelijker.

LEIDINGWATER		Tappplaats	Gemiddelde prijs per m ³ 2)	Testoordeel [schaal 1-100]	Natrium	Nitraat	Chloride	Trihalomethanen	Zware metalen en arseen	Neutrale smaak 4)	Hardheid
Waterleidingmaatschappij	€										
1. Waterbedrijf Groningen	Winschoten	1,09	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
2. Tilburgsche waterleidingmaatschappij	Tilburg	1,19	100	++	++	++	++	++	+	++	gemiddeld
3. Hydron Midden-Nederland	Amersfoort	1,20	100	++	++	++	++	++	++	++	zacht
4. Brabant Water	Best	1,23	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
5. Brabant Water	Eindhoven	1,23	100	++	++	++	++	++	+	++	zacht
6. Brabant Water	Roosendaal	1,23	100	++	++	++	++	++	+	++	gemiddeld
7. Vitens (regio Gelderland)	Apeldoorn	1,28	100	++	++	++	++	++	++	++	zacht
8. Waterleidingmaatschappij Drenthe	Assen	1,28	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
9. Vitens (regio Overijssel)	Enschede	1,35	100	++	++	++	++	++	+	++	gemiddeld
10. Vitens (regio Friesland)	Heerenveen	1,40	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
11. Evides	Middelburg	1,60	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
12. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland	Naarden	1,62	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
13. Vitens (regio Gelderland)	Arnhem	1,28	99	++	++	++	++	++	+	++	zacht
14. Hydron Flevoland	Dronten	1,36	98	++	++	+	++	+	++	++	gemiddeld
15. Waterleidingmaatschappij Limburg	Horst	1,52	98	++	++	+	++	++	++	++	gemiddeld
16. Waterbedrijf Groningen	Haren	1,09	96	++	++	+	+	++	++	++	gemiddeld
17. Vitens (regio Gelderland)	Doetinchem	1,33	96	++	+	+	++	++	++	++	gemiddeld
18. Vitens (regio Overijssel)	Almelo	1,35	96	++	+	+	++	+	++	++	vrij hard
19. Evides	Delft	1,60	91	+	+	+	+	+	+	++	gemiddeld
20. Vitens (regio Gelderland)	Barneveld	1,33	90	++	++	++	++	++	++	+	gemiddeld
21. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland	Den Haag	1,87	85	++	++	+	+	+	+	+	gemiddeld
22. Waterleidingbedrijf Amsterdam	Diemen	1,65	84	+	++	□	++	++	+	+	gemiddeld
23. Hydron Zuid-Holland	Waddinxveen	1,92	84	+	++	□	++	++	+	+	vrij hard
24. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland	Beverwijk	1,62	82	□	++	□	++	++	++	+	gemiddeld

VERPAKT WATER ZONDER KOOLZUUR		Inhoud	Onze richtprijs	Prijs per liter	Verrijgbaar bij	Verpakking	Testoordeel [schaal 1-100]	Natrium	Nitraat	Chloride	Trihalomethanen	Zware metalen en arseen	Neutrale smaak 4)	Hardheid
Merk & Type	l													
1. Albert Heijn	1,5	0,39	0,26	2	K	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
2. Bar Le Duc	2	0,55	0,28	1	K	100	++	++	++	++	++	++	++	gemiddeld
3. Natural Cool	6 x 0,5	0,77	0,26	5	P	90	++	++	++	++	++	++	+	hard
4. Hebron	6 x 0,5	0,85	0,28	3,4	P	90	++	++	++	++	++	++	+	hard
5. Spa Reine (blauw)	1,5	0,45	0,30	1	Ps	90	++	++	++	++	+	+	+	zeer zacht
6. Evian	1	0,95	0,95	1,6	G	90	++	++	++	++	++	++	+	vrij hard

++ = zeer goed; + = goed; □ = redelijk

5 = Digros, Dirk vd Broek, Bas van der Heijden
6 = natuurvoedingswinkels

1) 1 = algemeen verkrijgbaar
2 = Albert Heijn
3 = Konmar, Super de Boer
4 = Plus

2) Gemiddelde prijs per m³ voor huishoudelijk gebruik, inclusief vastrecht

3) G = glas

en grondwaterbelastingen, exclusief belasting op leidingwater en BTW.
Bron: Vewin.
Voor literprijs: deel prijs per m³ door 1000.

4) Geen afwijkende smaak

K = kartonnen pak
P = petfles
s = statiegeld

Zie voor uitleg van de tabel pagina 75.

